

Bilag 59 - Erfaringer med skolelukning og etablering af friskole

Der er flere skoler i kommunen, som ikke i sig selv vurderes at være økonomisk bæredygtige. En skolelukning er en stor beslutning at træffe, fordi det i høj grad påvirker de familier, som har børn på skolen, og det lokalområde, hvor skolen er placeret. Det er dog vigtigt at skelne mellem børne- og ungepolitik og lokalpolitik i den optik, at det ikke alene er en skole eller et dagtilbud, der skal sikre et lokalsamfund. Der skal være et børne- og elevgrundlag i området, som kan skabe bæredygtige dagtilbud og skole økonomisk og ikke mindst fagligt.

I processen har det været påpeget fra interessenter, hvordan kommunen også kunne lukke store skoler og derved gøre små skoler bæredygtige. Det vurderes ikke at være en beslutning, som vil møde opbakning af flertallet af kommunens familier, da det vil ramme uforholdsvist mange at lukke de store skoler og kræve flere udgifter til transport. Derfor er det ikke et scenarie, som er udfoldet yderligere. På grund af reglerne omkring frit skolevalg er der ikke kigget yderligere på scenarier i forhold til lukning af store skoler.

Regler omkring skolelukninger

Beslutning om nedlæggelse af en skole skal følge en hel bestemt procedure jf. særlig bekendtgørelse herom. Før der kan træffes en endelig beslutning om en skolenedlæggelse, skal et forslag herom offentliggøres og samtidig skal det fremgå, hvilke konsekvenser det vil få. Efter offentliggørelse af forslaget skal der gives en frist på mindst 8 uger til fremsættelse af indsigelser, hvor bl.a. den/de berørte skolebestyrelser skal udtale sig om forslaget (høringsperiode). Såfremt der i høringsperioden gøres indsigelser, kan en endelig beslutning om skolelukning tidligst træffes 4 uger efter udløbet af fristen for indsigelser. Det betyder, at fra forslaget offentliggøres skal der gå mindst 12 uger inden der kan træffes beslutning – og den endelige beslutning skal være truffet senest 1. marts i det år, hvor skolen skal lukkes med udgangen af et skoleår.

Proceduren for en skolenedlæggelse skal endvidere følges, hvis den sammenlægges med andre skoler, dvs. ophører med at have sin egen skolebestyrelse.

Muligheder for forældre, hvis en skole lukkes

De familier, som vil blive berørt af en eventuel skolelukning, vil have forskellige alternative muligheder. Hvis de ikke aktivt vælger andet, vil deres barn overgå til den nye kommunale distriktsskole. En skolelukning kræver således, at der udarbejdes nye skoledistrikter, som matcher den nye skolestruktur.

Derudover kan familierne – ligesom alle andre – aktivt vælge en anden kommunal- eller friskole i eller uden for kommunen. Alternativt kan de selv oprette en ny friskole i området. Det vil være forskelligt fra skole til skole og fra familie til familie, hvad der vil være det attraktive alternativ. Det afhænger blandt andet af hvilke eksisterende tilbud, der er i geografisk nærhed, elevgrundlaget og opbakning samt engagement i forhold til at oprette en ny friskole.

Historik i Rebild Kommune

Det blev vedtaget med budget 2023 af byrådet, at afdeling Ravnkilde lukkes fra skoleåret 2023/2024.

Før det er den seneste skole, der er lukket Hellum skole. Byrådet vedtog i 2011, at Hellum skole skulle lukkes, og der blev efterfølgende oprettet en friskole (og privat børnehave). Både børnehave og skole var i drift fra 2011 til 2019. I 2019 valgte bestyrelsen at lukke skole og børnehave på grund af manglende tilgang af børn og elever til begge tilbud.

Siden 2000 har der været skolelukninger af Årestrup skole (2005), Kirketerp Skole og Sønderup Skole (2009). Skolernes blev lukket på grund af økonomi og elevtalsprognoserne. I Årestrup og Sønderup blev der også oprettet friskoler. Sønderup skole lukkede efter fire år (2014), men i Årestrup er der fortsat friskolen Gregers Krabbe med tilhørende børnehave og vuggestue.

Erfaringer fra andre kommuner

Efter strukturreformen i 2007, hvor man lavede omfattende kommunesammenlægninger, er skolestrukturen i kommunerne ændret væsentligt. Der er sidenhen blevet nedlagt et stort antal skoler eller skoler er blevet sammenlagt. CEPOS udgav i 2013 en publikation, som fulgte op på om disse skolelukninger og sammenlægninger realiserede de forventede besparelser og kvalitetsmæssige og pædagogiske gevinster. Rapporten fra 2013 konkluderer at 'koncentrationen af skolevæsenet' medførte 1) at udgifterne pr. elev i kommunens folkeskoler er vokset væsentligt i de kommuner, hvor antallet af skoler er reduceret. 2) Andelen af 'skoleungdommen' i kommunen, som går i privatskole, er vokset stærkere i de kommuner, som har reduceret antallet af skoler og endelig 3) er skolernes resultater målt ved, hvor stærkt skolerne formår at løfte eleverne ved folkeskolens afgangsprøver sammenlignet med de forventede resultater gennemgående blevet svagere, hvor antallet af folkeskole er reduceret (Christoffersen & Larsen, 2013). Forskellen fra dengang var blandt andet, at man dengang samtidig investerede milliardbeløb i byggeri af nye store skoleenheder og i muliggørelsen af nedlæggelse eller sammenlægning af de små skoler. Derudover baserer rapporten sig alene på de direkte driftsudgifter, hvorfor anlægsudgifter m.v. ikke er medtaget.

Regler omkring oprettelse af friskole/proces

Der er en række regler for proces omkring oprettelse af friskole, som er værd at bemærke. Reglerne kan samlet set findes i Friskoleloven. Vigtigst er det at fremhæve, at der en tidsfrist for anmeldelse til Undervisningsministeriet 15. august året før skolens opstart for, at friskolen kan modtage statstilskud til skolestart.

Økonomi

Betalingen til friskoler udgør 42.383 kr. pr elev i 2023. Til sammenligning er udgiften for en gennemsnitlig elev 53.711 kr. + udgiften til vedligehold, ejendomme, kørsel mv. i Rebild Kommune. Det giver umiddelbart en difference på 11.328 kr. + udgiften til vedligehold, ejendomme og kørsel for en elev i friskole og folkeskole.